

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ

УДК 343.9

В. В. Бардачов*здобувач кафедри кримінально-правових дисциплін та судових експертиз
Донецького юридичного інституту МВС України*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ПРАЦІВНИКАМИ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Корупція в Україні має свої особливості та значно відрізняється від корупції у розвинутих країнах. Без виявлення цих особливостей не можна розробити адекватні заходи запобігання їй. Корупція сьогодення має ту особливість, що це – корупція кризового типу. Насамперед, вона породжується кризою сучасного українського суспільства (а не лише недосконалістю кримінальної юстиції), та здатна поглиблювати кризу українського суспільства, маючи властивість зводити нанівець будь-які політичні, економічні, правові, моральні реформи в Україні. Саме тому, корупція стала реальною загрозою для національної безпеки та конституційного устрою України, насамперед вона є основною загрозою українській нації, зокрема політичним, економічним, правовим, моральним, культурним засадам її розвитку. Корупційні зв'язки все більше витісняють правові, етичні відносини між людьми і з аномалії поступо перетворюються в норму поведінки. Питання створення ефективного механізму запобігання злочинам що вчиняються працівниками патрульної поліції Національної поліції України – одне з найнеобхідніших та водночас найскладніших завдань для України на даному етапі розвитку. Злочини, пов'язані з корупцією, одна з найпоширеніших форм службових зловживань працівників органів поліції.

Індекс сприйняття корупції ґрунтується на незалежних опитуваннях, в яких беруть участь міжнародні фінансові та правозахисні експерти, в тому числі Світового банку, Freedom House, World Economic Forum, Азійського та Африканського банків розвитку тощо. У рейтингу за 2015 рік відображено сприйняття корупції у 167 країнах за шкалою від ста (немає корупції) до нуля (сильна корупція). У новому Індексі корупції 2015 Україна отримала 27 балів та посіла 130 місце серед 168 країн. Незважаючи на те, що корупція залишається поширеним явищем у всьому світі, деякі держави покращили свої показники корупції. До таких країн належать Греція, Сенегал, Великобританія. Водночас індекси Австралії, Бразилії, Лівії, Іспанії та Туреччини погіршились. З метою

обмеження поширення корупції в поліції світове співтовариство виробило багато форм, методів і заходів боротьби з нею. Усі вони активно використовуються державами світу як першооснова для створення власних механізмів запобігання корупційним проявам в правоохоронних органах з урахуванням особливостей законодавства та національного політико-правового режиму.

У 1979 р. Генеральна Асамблея ООН затвердила Кодекс поведінки посадових осіб по підтриманню правопорядку [1], яким встановлено, що посадові особи з підтримання правопорядку не здійснюють будь-яких актів корупції. Вони також «всіляко перешкоджають будь-яким актам корупції і борються з ними» (ст. 7).

За останні десятиліття прийнято чимало документів різного характеру для боротьби з цим явищем. ООН стала одним із ключових форумів для спрямування зусиль держав у напрямку цієї боротьби. Загалом на глобальному рівні було прийнято як низку багатосторонніх угод, якот Рамкова Конвенція ООН проти організованої злочинності, Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності; Конвенція про кримінальну відповідальність за корупцію, Конвенція про цивільно-правову відповідальність за корупцію [2, с. 27–29]. Серед неконвенційних документів варто виділити Резолюцію Генеральної Асамблеї (1996) «Боротьба з корупцією»; Міжнародний кодекс поведінки посадових осіб; Декларацію ООН про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях (1996).

Загальні стандарти боротьби з корупцією в поліцейських відомствах і органах закріплені на 71-й Генеральній асамблеї Інтерполу (21–24 жовтня 2002 р.) в Камеруні. До того ж питання запобігання корупції додатково врегульовано в таких міжнародних документах, як Конвенція про кримінальну відповідальність за корупцію від 18 жовтня 2006 р. [3]; Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р.; Конвенція ООН проти корупції від 9 грудня 2003 р. [4].

Сьогодні до Конвенції про кримінальну відповідальність за корупцію приєдналося близько 140 держав (ратифікувало близько 80), в тому числі Україна та більшість держав колишнього СРСР. Крім міжнародних принципів, правил й установок, у багатьох державах прийнято спеціальні закони про запобігання корупції. Одними з перших закони про запобігання корупції прийняли Велика Британія, США, Франція, Італія, Канада. Тому питання щодо корупційних проявів у вищезазначених державах серед працівників державних служб, правоохоронних органів скоріше є винятком, адже випадки притягнення до відповідальності за корупційні правопорушення зазначеної категорії осіб вважаються поодинокими.

У порівнянні з іншими країнами, в Україні корупція має соціальне підґрунтя, адже її прояви зустрічаються у різних сферах суспільного життя та проявляються в різних формах, починаючи від отримання неправомірної вигоди, і закінчуючи прийняттям «потрібних» рішень на загальнодержавному рівні. Тож на законодавчому рівні її подолання можливо здійснити лише шляхом поступових кроків, у процесі постійного моніторингу та аналізу наявних проблем, що в свою чергу поєднується із цільовими науковими дослідженнями які мають на меті розробку найбільш дієвих способів їх швидкого, ефективного правового врегулювання.

З метою зменшення кількості корупційних злочинів уряд та законодавчий орган нашої держави розпочали курс на розбудову правової держави в частині запобігання корупційним проявам ще в 2011 р. у формі прийняття Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 7 квітня 2011 р., а згодом і змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення [5] та Кримінального кодексу України [6]. Згодом розроблено пакет антикорупційних законів за участі громадськості та міжнародних неурядових організацій, зокрема схвалено Закон України «Про запобігання корупції» у редакції 2014 р. [7].

На сьогодні політика держави в боротьбі зі злочинами у сфері службової діяльності, що вчиняють працівники правоохоронних органів, зокрема Національної поліції, спрямована, насамперед, на зміну й удосконалення законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів регулятивного та охоронного характеру, приведення їх у відповідність з міжнародними стандартами.

Антикорупційне законодавство є комплексом законодавчих, підзаконних відомчих (міжвідомчих) нормативно-правових актів (їх окремих норм), якими встановлюються спеціальні положення щодо запобігання корупції, визначається відповідальність за вчинення корупційних правопорушень, регулюється діяльність державних, зокрема правоохоронних, органів чи їх спеціаль-

них підрозділів. Сутність антикорупційного законодавства загалом полягає в тому, щоб: по-перше, обмежити, нейтралізувати чи усунути фактори корупції, запобігти конфлікту інтересів (особистих і службових), нормативно визначити межі правомірної й етичної поведінки посадових і службових осіб, зробити вчинення корупційних правопорушень справою не вигідною і ризикованою, врешті-решт досягнувши того, щоб така особа чесно і сумлінно виконувала свої службові обов'язки; по-друге, чітко визначити ознаки корупційних правопорушень, передбачити адекватні заходи відповідальності за їх вчинення, належним чином врегулювати діяльність органів державної влади, правоохоронних органів та їх окремих підрозділів, які безпосередньо запобігають корупції [8, с. 181].

До антикорупційного законодавства, що спрямоване на запобігання виявам корупції та службовим зловживанням в органах Національної поліції, безпосередньо спрямовані: Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси України, закони України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 р. № 1698-VII, «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р. № 580-VIII, «Про оперативно-розшукову діяльність» 18 лютого 1992 р. № 2135-XII, «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII, «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII; постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 13 червня 2000 р. № 950; накази Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції з організації та проведення перевірок службової діяльності органів (підрозділів) Національної поліції від 30 січня 2017 р. № 67, «Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України» від 16 лютого 2018 р. № 111, «Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події» від 6 листопада 2015 р. № 1377; наказ Національної поліції України «Про затвердження Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України» від 9 листопада 2015 р. № 83; наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи» від 23 червня 2010 р. № 1380/5, а також ряд відомчих наказів з грифом обмеженого користування та ін.

Конституцією України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише

на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією й законами України (ст. 19) [9]. Застосовуючи дане положення до працівників Національної поліції як посадових осіб органів державної влади, необхідно зазначити, що вони зобов'язані чітко діяти відповідно до вимог закону. Тобто в разі перевищення владних повноважень або вчинення діянь, що суперечать законодавству, такі працівники відповідатимуть як спеціальні суб'єкти.

На впровадження державної антикорупційної політики, залучення інститутів та організацій громадянського суспільства, представників бізнесу до цих процесів, врегулювання превентивної діяльності державного механізму, усунення можливостей та стимулів для корупційної поведінки як у публічному, так і приватному секторах, безпосередньо спрямований Закон України «Про запобігання корупції» [7]. У ньому визначено шляхи запобігання корупційним правопорушенням серед спеціальних суб'єктів, до яких належать і працівники Національної поліції (ст. 3 визначає поліцейських суб'єктами, на яких поширюється дія Закону). Передбачені обмеження щодо використання службових повноважень чи становища, одержання подарунків, сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Врегульовані положення, що стосуються конфлікту інтересів.

Одним із напрямів попередження корупційних правопорушень, в тому числі серед працівників правоохоронних органів, визнається виключення можливості вчинення таких злочинів шляхом використання особливостей законодавства, його колізій або ж прогалин, зокрема шляхом антикорупційної експертизи, методологія проведення якої регламентована наказом Міністерства юстиції України від 23 червня 2010 р. № 1380/5. Йдеться про виявлення в положеннях нормативно-правових документів так званих корупціогенних факторів, які здатні самотійно чи у взаємодії з іншими нормами сприяти вчиненню корупційних правопорушень [10].

Дані положення повною мірою стосуються й відповідних актів МВС та Національної поліції України. У межах реалізації антикорупційної політики в кадровому менеджменті з метою зменшення впливу корупційних чинників на діяльність осіб, які призначатимуться на посади, пов'язані з прийняттям управлінських рішень, розподілом ресурсів, проведенням закупівель, наданням адміністративних послуг тощо, в апараті МВС України опрацьовано питання щодо визначення переліку посад з підвищеним корупційним ризиком. Зазначений перелік передано до Національного агентства з питань запобігання корупції (рішення НАЗК від 17 червня 2016 р. № 2).

В умовах реформованої системи правоохоронних органів запобігання службовим зловживан-

ням поліцейських покладається на підрозділи внутрішньої безпеки Національної поліції України, детективів Національного антикорупційного бюро України, слідчих органів державного бюро розслідувань (підрозділ та законодавство, що регулює його діяльність, перебувають на стадії формування), органів безпеки та органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства. Нагляд за додержанням законів при досудовому розслідуванні цієї категорії кримінальних правопорушень здійснює прокурор Спеціальної антикорупційної прокуратури.

Як свідчать результати аналізу конструкції складів злочинів розділу Кримінального кодексу України та відповідної правоохоронної практики, працівники Національної поліції як службові особи є суб'єктами відповідальності за злочини, передбачені ст. 364, 365, 366, 366¹, 367, 368, 368², 369, 369², 370 Кримінального кодексу України [11].

Законодавство всіх без винятку європейських країн містить кримінальну відповідальність за корупційні злочини. Наприклад, одним з основних правових засобів боротьби з корупцією в Німеччині є відповідні норми Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів. Усього в Кримінальному кодексі Німеччини міститься 37 складів злочинів корупційної спрямованості (п. 108e, 299, 300, 301–335). Окремі склади правопорушень меншого ступеня тяжкості, які згодом могли б спричинити корупційні злочини, закріплені в пунктах 30 і 130 Закону про адміністративні правопорушення.

За Кримінальним процесуальним кодексом України, для визначення правового статусу суб'єктів, які здійснюватимуть розслідування злочинів у сфері службової діяльності, учинених працівниками органів поліції, необхідно встановити підслідність (ст. 216) [12].

Розслідувати службові злочини, які вчинені працівниками Національної поліції, за наявності відповідних підстав та умов, можуть детективи Національного антикорупційного бюро України, слідчі органів державного бюро розслідувань, органів безпеки та органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства.

Відповідно до ч. 9 ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України, у разі, якщо під час досудового розслідування буде встановлено інші злочини, вчинені особою, щодо якої ведеться досудове розслідування, або іншою особою, якщо вони пов'язані із злочинами, вчиненими особою, щодо якої ведеться досудове розслідування, і які не підслідні тому органу, що здійснює у кримінальному провадженні досудове розслідування, прокурор, який здійснює нагляд за досудовим розслідуванням, у разі неможливості виділення цих матеріалів в окреме провадження своєю постановою визначає підслідність всіх цих злочинів.

Виявлення та запобігання злочинам, що вчиняють працівники Національної поліції, здійснюють підрозділи внутрішньої безпеки Національної поліції України. Основним нормативним документом, що регулює діяльність підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України, є Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України, затверджене наказом Голови Національної поліції від 9 листопада 2015 р. № 83. Крім основних законів, їх діяльність регулюється також Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та відповідними наказами.

Злочини у сфері службової діяльності, що вчиняють працівники Національної поліції, досить часто пов'язані із операціями, які містять певну інформацію (особисту, службову, таємну тощо). Розпорядниками цієї інформації, відповідно до ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації» [13], є суб'єкти владних повноважень – органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, органи влади Автономної Республіки Крим, інші суб'єкти, що здійснюють владні управлінські функції відповідно до законодавства та рішення яких є обов'язковими для виконання. Тобто працівники Національної поліції також входять до зазначеного переліку, оскільки на них покладено державою певні владні повноваження. Володіючи певною інформацією та відомостями, отриманими внаслідок виконання службових обов'язків, поліцейські зобов'язані не розголошувати ці дані. Однак ст. 11 Закону України «Про доступ до публічної інформації» визначає, що посадові та службові особи не підлягають юридичній відповідальності, незважаючи на порушення своїх обов'язків, за розголошення інформації про правопорушення або відомостей, що стосуються серйозної загрози здоров'ю чи безпеці громадян, довіллю, якщо особа при цьому керувалася добрими намірами та мала обґрунтоване переконання, що інформація є достовірною, а також містить докази правопорушення або стосується істотної загрози здоров'ю чи безпеці громадян, довіллю.

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 р. № 65 затверджено Правила етичної поведінки державних службовців [14], що регулюють моральні засади діяльності державних службовців та полягають у дотриманні принципів етики державної служби. Державні службовці у своїй діяльності керуються принципами етики державної служби, що ґрунтуються на положеннях Конституції України, законодавства про державну службу та запобігання корупції, а саме: служіння державі і суспільству; гідної поведінки; доброчесності; лояльності; політичної нейтральності; прозорості й підзвітності; сумлінності. За порушення Правил етичної поведінки

державні службовці несуть дисциплінарну відповідальність відповідно до закону.

Інструкція про порядок проведення службових розслідувань в органах внутрішніх справ України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ від 12 березня 2013 р. № 230, визначає порядок проведення службового розслідування стосовно особи (осіб) рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ у разі надходження до органів та підрозділів внутрішніх справ України, навчальних закладів та науково-дослідних установ системи Міністерства внутрішніх справ України відомостей про вчинення нею (ними) дій, які порушують права і свободи громадян, службову дисципліну, оформлення результатів службового розслідування та прийняття за ними рішення, а також компетенцію структурних підрозділів та посадових осіб органів внутрішніх справ України при його проведенні [15]. У подальшому, зважаючи на реформу в системі Міністерства внутрішніх справ, будемо вживати замість слів органи внутрішніх справ словосполучення діючі органи Національної поліції.

Не менш важливим нормативно-правовим актом в діяльності з виявлення та припинення корупційних діянь у правоохоронних органах є Інструкція про порядок організації обміну інформацією між структурними підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Державної податкової адміністрації України, Державної прикордонної служби України та Держмитслужби [16]. Зважаючи на реформу в правоохоронних органах, частина служб і відомств змінили свою назву, однак Інструкція залишається чинною на сьогодні, тому використовуватимемо положення, які є актуальними нині.

Відтак, законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють запобігання злочинам у сфері службової діяльності, які вчиняють працівники Національної поліції, сьогодні перебувають на стадії узгодження й удосконалення. Процес реформування органів поліції лише розпочався. Однак усі розглянуті або зазначені нормативні акти регулюють діяльність працівників Національної поліції та спрямовані на запобігання службовим зловживанням та іншим злочинам у сфері службової діяльності.

На підставі такого правового аналізу нормативно-правових документів, які регулюють запобігання злочинам що вчиняються працівниками Національної поліції України, варто виокремити такі нормативно-правові акти правового регулювання: 1) антикорупційне законодавство; 2) акти Президента України, Уряду, центральних органів виконавчої влади, що закріплюють повноваження відповідних підрозділів МВС та Національної поліції; 3) спеціальні відомчі (міжвідомчі) акти, що регулюють діяльність підрозділів внутрішньої

безпеки; 4) міжнародно-правові акти з питань запобігання корупції, що мають як рекомендаційний, так і обов'язковий характер.

Література

1. Кодекс поведення должностных лиц по поддержанию правопорядка: Резолюция 34/169 від 17 дек. 1979 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

2. Задирака Н., Кабанець Р. Світовий досвід запобігання та протидії корупції: до питання про інтеграцію законодавства України до права Європейського Союзу. *Віче*. 2014. № 10. С. 27–29.

3. Про кримінальну відповідальність за корупцію: Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності, прийнята резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї від 15 листоп. 2000 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_789.

4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Конвенція ООН від 31 жовт. 2003 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 7 груд. 1984 р. № 8073-X. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>.

6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Харина Є. Я. Нормативно-правове регулювання у сфері запобігання і протидії корупції в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 10. Т. 2. С. 181. (Серія «Юриспруденція»).

9. Конституція України: Закон від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

10. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: наказ Міністерства юстиції України від 23 черв. 2010 р. № 1380/5. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v1380323-10>.

11. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

12. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012р. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

13. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

14. Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців: постанова Кабінету Міністрів України від 11 лют. 2016 р. № 65. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248839311>.

15. Про затвердження Інструкції про порядок проведення службових розслідувань в органах внутрішніх справ України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 12 берез. 2013 р. № 230. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0541-13>.

16. Про затвердження Інструкції про порядок організації обміну інформацією між структурними під-

розділами МВС, Служби безпеки України, Державної податкової адміністрації України, Державної прикордонної служби України, Держмитслужби в діяльності з виявлення та припинення корупційних діянь в правоохоронних органах: наказ МВС, СБ, ДПА, ДПС, ДМС України від 23 берез. 2009 р. № 124/936/139/199/250. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>.

Анотація

Бардачов В. В. Правове регулювання запобігання злочинам, що вчиняються працівниками патрульної поліції Національної поліції України. – Стаття.

Питання створення ефективного механізму запобігання злочинам, що вчиняються працівниками патрульної поліції Національної поліції України – одне з найнеобхідніших та водночас найскладніших завдань для України на даному етапі розвитку. Злочини, пов'язані з корупцією, одна з найпоширеніших форм службових зловживань працівників органів поліції.

У статті проаналізовано положення конвенцій ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000) та про кримінальну відповідальність за корупцію (2006). Серед неконвенційних документів виокремлено Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН «Боротьба з корупцією» (1996); Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб (1996); Загальні стандарти боротьби з корупцією в поліцейських відомствах і органах (2002). На підставі змістовного аналізу нормативно-правових документів, які регулюють протидію злочинам у сфері службової діяльності, запропоновано чотири рівні правового регулювання.

Встановлено, що законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють запобігання злочинам у сфері службової діяльності, які вчиняють працівники Національної поліції, сьогодні перебувають на стадії узгодження й удосконалення. Процес реформування органів поліції лише розпочався. Однак усі розглянуті або зазначені нормативні акти регулюють діяльність працівників Національної поліції та спрямовані на протидію службовим зловживанням та іншим злочинам у сфері службової діяльності.

Правове поле діяльності структурних підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України сьогодні активно оновлюється. Це пов'язано, насамперед, із процесами реформування правоохоронних органів та приведенням у відповідність нормативно-правових актів, які регулюють їх діяльність, з вимогами міжнародних стандартів і державного антикорупційного законодавства. Виокремлено чотири рівні правового регулювання: антикорупційне законодавство; акти Президента України, Уряду, центральних органів виконавчої влади; спеціальні відомчі (міжвідомчі) акти, що регулюють діяльність підрозділів внутрішньої безпеки; міжнародно-правові акти з питань запобігання корупції.

Ключові слова: правове регулювання, нормативно-правові акти, Національна поліція України, злочини у сфері службової діяльності, запобігання злочинам.

Анотація

Бардачов В. В. Правовое регулирование предупреждения преступлений, совершаемых работниками патрульной полиции Национальной полиции Украины. – Статья.

Вопрос создания эффективного механизма предупреждения преступлений, совершаемых работниками патрульной полиции Национальной полиции Украины – одно из самых необходимых и одновременно самых сложных задач для Украины на данном этапе

развития. Преступления, связанные с коррупцией, одна из самых распространенных форм служебных злоупотреблений работников органов полиции.

В статье проанализированы положения конвенций ООН против транснациональной организованной преступности (2000) и об уголовной ответственности за коррупцию (2006). Среди неконвенционных документов выделены Резолюцию Генеральной Ассамблеи ООН «Борьба с коррупцией» (1996); Международный кодекс поведения государственных должностных лиц (1996); Общие стандарты борьбы с коррупцией в полицейских ведомствах и органах (2002). На основании содержательного анализа нормативно-правовых документов, регулирующих противодействие преступлениям в сфере служебной деятельности, предложено четыре следующие уровни правового регулирования.

Установлено, что законодательные и подзаконные нормативно-правовые акты, регулирующие предупреждения преступлений в сфере служебной деятельности, совершают работники Национальной полиции, сегодня находятся на стадии согласования и совершенствования. Процесс реформирования органов полиции только начался. Однако все рассмотренные или указанные нормативные акты регулируют деятельность работников Национальной полиции и направленные на противодействие служебным злоупотреблениям и другим преступлениям в сфере служебной деятельности.

Правовое поле деятельности структурных подразделений внутренней безопасности Национальной полиции Украины сегодня активно обновляется. Это связано прежде всего с процессами реформирования правоохранительных органов и приведением в соответствие нормативно-правовых актов, регулирующих их деятельность, требованиям международных стандартов и государственного антикоррупционного законодательства. Выделены четыре уровня правового регулирования: антикоррупционное законодательство; акты Президента Украины, Правительства, центральных органов исполнительной власти; специальные ведомственные (межведомственные) акты, регулирующие деятельность подразделений внутренней безопасности; международно-правовые акты по вопросам предотвращения коррупции.

Ключевые слова: правовое регулирование, нормативно-правовые акты, Национальная полиция Украины, преступления в сфере служебной деятельности, предупреждения преступлений.

Summary

Bardachov V. V. Legal regulation of the prevention of crimes committed by police officers of the National Police of Ukraine. – Article.

The issue of creating an effective mechanism for preventing crimes committed by patrol officers of the National Police of Ukraine is one of the most necessary and at the same time the most difficult tasks for Ukraine at this stage of development. Corruption offenses are one of the most common forms of police misconduct.

The article analyzes the provisions of the UN Conventions on Transnational Organized Crime (2000) and Criminal Responsibility for Corruption (2006). Among the non-conventional documents are the UN General Assembly Resolution on Combating Corruption (1996); International Code of Conduct for Public Officials (1996); General Standards for Combating Corruption in Police Offices (2002). Four substantive levels of legal regulation have been proposed on the basis of a substantive analysis of normative legal documents governing the counteraction to offenses in the field of official activity.

It has been established that the legislative and regulatory normative acts regulating the prevention of official crime committed by National Police are currently in the process of harmonization and improvement. The process of police reform has only just begun. However, all the acts considered or cited regulate the activities of the National Police officers and are aimed at combating official abuse and other offenses in the field of official activity.

The legal field of activity of the structural units of internal security of the National Police of Ukraine is being actively updated today. This is due, first of all, to the processes of reforming law enforcement agencies and to aligning the normative-legal acts that regulate their activity with the requirements of international standards and state anti-corruption legislation. There are four levels of legal regulation: anti-corruption legislation; acts of the President of Ukraine, the Government, central executive authorities; special departmental (interagency) acts regulating the activities of internal security units; international legal acts on the prevention of corruption.

Key words: legal regulation, regulatory acts, National Police of Ukraine, crimes in the field of official activity, crime prevention.